

Kansalliskirjaston strategiatyö 2016–2020

Erikoiskirjastojen verkoston kokous

9.12.2015

Heli Kautonen

Kansalliskirjaston strategiatyö

- Kansalliskirjaston strategia
- FinELib strategia
- Finna strategia
 - **Bonus:** OKM:n hallinnonalan ulkopuolisten mukaantulo Finnaan

Kansalliskirjaston strategia

Toimintaympäristön muutosvoimista johdetut päämäärät

Nykyinen strategiaperusta

Missio

Kansalliskirjasto turvaa kansallisen julkaistun kulttuuriperinnön saatavuuden yhteiskunnassa.
Kansalliskirjasto välittää ja tuottaa tietosisältöjä kansalaisille ja yhteiskunnalle sekä kehittää palveluja yhteistyössä kirjasto-verkon ja tietoyhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

Visio

Kansakunnan aarteet kaikille

Arvot

- Olemme ammattitaitoisia ja kehitymme.
- Teemme yhdessä.
- Toimimme avoimesti ja luotettavasti.
- Kulttuuriperintömme on aina läsnä.
- Edistämme tiedon saatavuutta.

Kansalliskirjaston näkökulmasta keskeisimmät toimintaympäristön muutosvoimat

Digitalisaation kiihtyminen

Avoimuuden kulttuurin vaatimus

Tutkimuksen paineet kansainvälisyyteen ja kilpailukykyyn

A
S

I
A

K

A
S

Kansalliskirjaston vaste toimintaympäristön haasteisiin – alustavat uudet strategiset päämäärät *”Digitaalisen kirjaston seuraava vaihe”*

Tuotamme digitaaliset palvelut laajasti yhteiskunnan käyttöön

Tarjoamme digitaaliset tietovarantomme ja palvelumme avoimeen käyttöön

Tarjoamme tutkimukselle sen tarvitsemat digitaaliset sisällöt

Päämäärät

Tuotamme digitaaliset palvelut
**laajasti yhteiskunnan
käyttöön**

Tarjoamme digitaaliset tieto-
varantomme ja palvelumme
avoimeen käyttöön

Tarjoamme **tutkimukselle**
sen tarvitsemat digitaaliset
sisällöt

Tuotamme digitaaliset palvelut laajasti yhteiskunnan käyttöön

- Edistämme kansakunnan digitalisaatiota rakentamalla tutkijoiden ja kansalaisten palveluympäristöä uudistetuilla menetelmillä ja palveluratkaisuilla.
- Tuotamme sisältöjä ja tavoitamme uusia asiakkuuksia sekä kumppanuuksia uusia palvelukanavia hyödyntämällä.
- Lisäämme palvelutarjonnallamme yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja kustannushyötyä.

Keihäänkärjet

- Tuotamme palveluita julkiseen palveluväylään.
- Uudistamme ketterästi menetelmiä ja palveluratkaisuja.
- Kehitämme tuottavia palveluinnovaatioita kumppanuushankkeissa.
- Tavoitamme uusia asiakkuuksia uusien palvelukanavien kautta.

Tarjoamme digitaaliset tietovarantomme ja palvelumme avoimeen käyttöön

- Rakennamme systemaattisesti ratkaisuja, jotka tukevat sisältöjen ja datan uudelleenkäyttöä.
- Kirjasto on keskeinen kumppani avoimen datan ja niiden käyttöä tukevien palvelujen tuottajana.
- Kirjaston erityinen asiantuntemus kohdistuu metatietoon, strategiakauden aikana otetaan kirjastokuvailun ”ekosysteemin” muutos haltuun.
- Kirjasto pyrkii lisäämään kulttuuriperinnön digitointia ja saattamaan sen laajan käyttäjäkunnan käyttöön.

Keihäänkärjet

- Perustamme kansallisen metatietokeskuksen.
- Rakennamme avointa julkaisuarkistoinfrastruktuuria.
- Tuotamme avoimia sisältöjen uudelleenkäyttöä edistäviä ratkaisuja.
- Välitämme digitaalista kulttuuriperintöä laajenevalle käyttäjäkunnalle.
- Etsimme määrätietoisesti partnereita ja rahoittajia kulttuuriperinnön digitointiin ja tunnetuksi tekemiseen.

Tarjoamme tutkimukselle sen tarvitsemat digitaaliset sisällöt

- Kansalliskirjasto tarjoaa aineistoja ja menetelmiä digitaalisten ihmistieteiden (Digital Humanities) tutkimukselle ja on nostamassa tästä alan menestystekijää.
- Kirjaston on mukana rakentamassa digitaalisten ihmistieteiden hankkeita, asiantuntemusta ja menetelmiä.
- Kirjasto tukee kaikkien tieteenalojen avointa julkaisemista.

Keihäänkärjet

- Rakennamme digitaalisten ihmistieteiden palveluja.
- Olemme mukana DH tutkimushankkeissa ja -ryhmissä.
- Muodostamme kehittäjäkumppanuuksia digitaalisten tutkimusympäristöjen luomiseksi.
- Tuemme avointa julkaisemista ja avoimen datan jakamista.
- Kehitämme ja tarjoamme työkaluja tutkimusdatan käsittelemiseksi.

Läpileikkaava toimintamalli

- Avoimuus
- Käytettävyys ja esteettömyys
- Itsepalvelu yhdessä asiakkaiden kanssa
- Kumppanuus palveluiden kehittämisessä
- Kokeilukulttuuri ja ketteryys
- Modulaarisuus

FinELib strategia

**FinELib –
parhaat ja avoimet
e-aineistot
suomalaiselle
tutkimukselle ja
oppimiselle**

FinELib on elektronisten aineistojen hankintaan keskittynyt julkishallinnon konsortio. Konsortion muodostavat jäsen-organisaatiot ja FinELib-toimisto.

Palveluja ovat

- e-lehtien, e-kirjojen ja tietokantojen sopimusneuvottelut ja niihin liittyvä infrastruktuuri
- e-aineistotarjonnan kehittäminen konsortion jäsenten tarpeita vastaavaksi
- e-aineistojen avoimen saatavuuden edistäminen
- e-aineistojen käytön tehostaminen
- e-aineistohankinnan vaikuttavuuden mittaaminen.

Palvelut ja toiminta ovat kustannustehokkaita ja perustuvat vankkaan kokemukseen, tutkittuun tietoon, osaamisen tunnistamiseen ja hyödyntämiseen, vuorovaikutukseen, innovatiivisuuteen ja tavoitteellisuuteen.

Tutkijoilla, opettajilla ja opiskelijoilla sekä jäsenorganisaatioiden muilla tiedon tarvitsijoilla on käytössään mahdollisimman laajasti tarkoitukseen sopivat laadukkaat tieteelliset julkaisut ja elektroniset palvelut.

- Tieteellisten ja ammatillisten julkaisujen avoin saatavuus lisääntyy merkittävästi.
- Tietokirjallisuuden saatavuus sähköisessä muodossa lisääntyy.
- Aineistot ovat käytettävissä muuttuvissa työskentely-ympäristöissä.

Konsortio edistää Suomessa tehtävää tutkimusta ja oppimista yli organisaatiorajojen.

- Konsortion aineistolisenssit mahdollistavat yritysysteistyötä ja kaupallista koulutusysteistyötä osana tutkimusta ja oppimista.

Jatkuva toimintaympäristön muutosten ennakointi ja konsortion uudistuminen

- Perustehtävissään konsortio hyödyntää jäsentensä ja FinELib-toimiston asiantuntemusta.
- Konsortio kehittää aktiivisesti palveluitaan ennakoimalla toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset ja määrittelemällä konsortion roolin uusien palvelujen tuottajana.

Finnan strategia

Finnan tahtotila

Finna on johtava
avoimen kulttuurin ja
tieteen aineistojen
hyödyntämisen väylä

Näkökulma

Tahtotila 2020

Tahtotilan tarkennus

Avoimuus

Avoimuus maksimoi
uudelleenkäytön hyödyt
ja palveluiden
innovatiivisen
kehittämisen

- Rajapinnat ja lähdekoodi avoimia ja dokumentoitu
- Toimintamallin avoimuus
- Laaja ja monimuotoinen kehittämisverkosto

Älykkyys

Älykäs aineistojen
yhdistäminen ja
oppiva Finna

- Aineistojen älykäs linkitys
- Kansallisten infrastruktuurien integrointi ja kumppanuuksien hyödyntäminen
- Aineistojen suosittelu ja datan visualisointi

Sosiaalisuus ja vuoro- vaikuteisuus

Sosiaalisen
metatiedon
keskitetty
hyödyntäminen

- Datan tuottaja ja käyttäjä kohtaavat paremmin
- Sosiaalisen metatiedon keskittäminen ja tuominen ulkopuolelta auktorisoidun metatiedon tueksi
- Käyttötietojen kerääminen ja hyödyntäminen

Lisäarvon luominen

Edistysellinen ja
kustannustehokas

- Finnan kautta kaikki relevantit aineistot saatavilla
- Aineistojen jakamisen mahdollistaminen kustannustehokkaan alustan avulla

Sisältö

Uuden ajattelun ja
innovaatioiden
polttoaine

- Relevantit, tarkoituksenmukaiset, riittävän kattavat ja käyttäjäkunnan tarpeiden mukaiset aineistot

Tutkijat

- Tarve sähköisille palveluille: tiedon parempi hyödyntäminen
- Fokuksessa jatkossa myös tutkimusaineistot ja -data

Elinkeinotoiminta: Luovat alat

- Näkyvyyden ja käyttäjämäärien kasvattaminen
- Uudelleenkäytön edistäminen

Korkeakouluopiskelijat

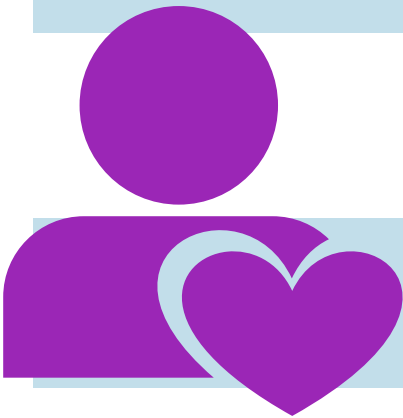
- Finnan käyttö tutuksi tuleville tutkijoille jo opintovaiheessa

Kansalaiset: Harrastajat

- Joukkoistamisen voimavara
- Tuottaa joukkoistamisen mahdollistavia työkaluja ja toimintamalleja

Opettajat

- Opettajien tarpeet huomioimalla edistetään palvelun oppimiskäyttöä

Johtava avoimen kulttuurin ja tieteen aineistojen hyödyntämisen väylä

Kulttuuri ja tieto
läheemmäksi kaikkia

Tutkimuksen
edellytysten
vahvistaminen

Oppimisen
tukeminen uudella
tavalla

Uudet palvelut
kumppanuuksien
kautta

Yhteiskäyttöiset ja
kustannustehokkaat
ratkaisut

Avoimuus

Älykyys

Sosiaalisuus ja
vuorovaikutteisuus

Lisäarvon
luominen

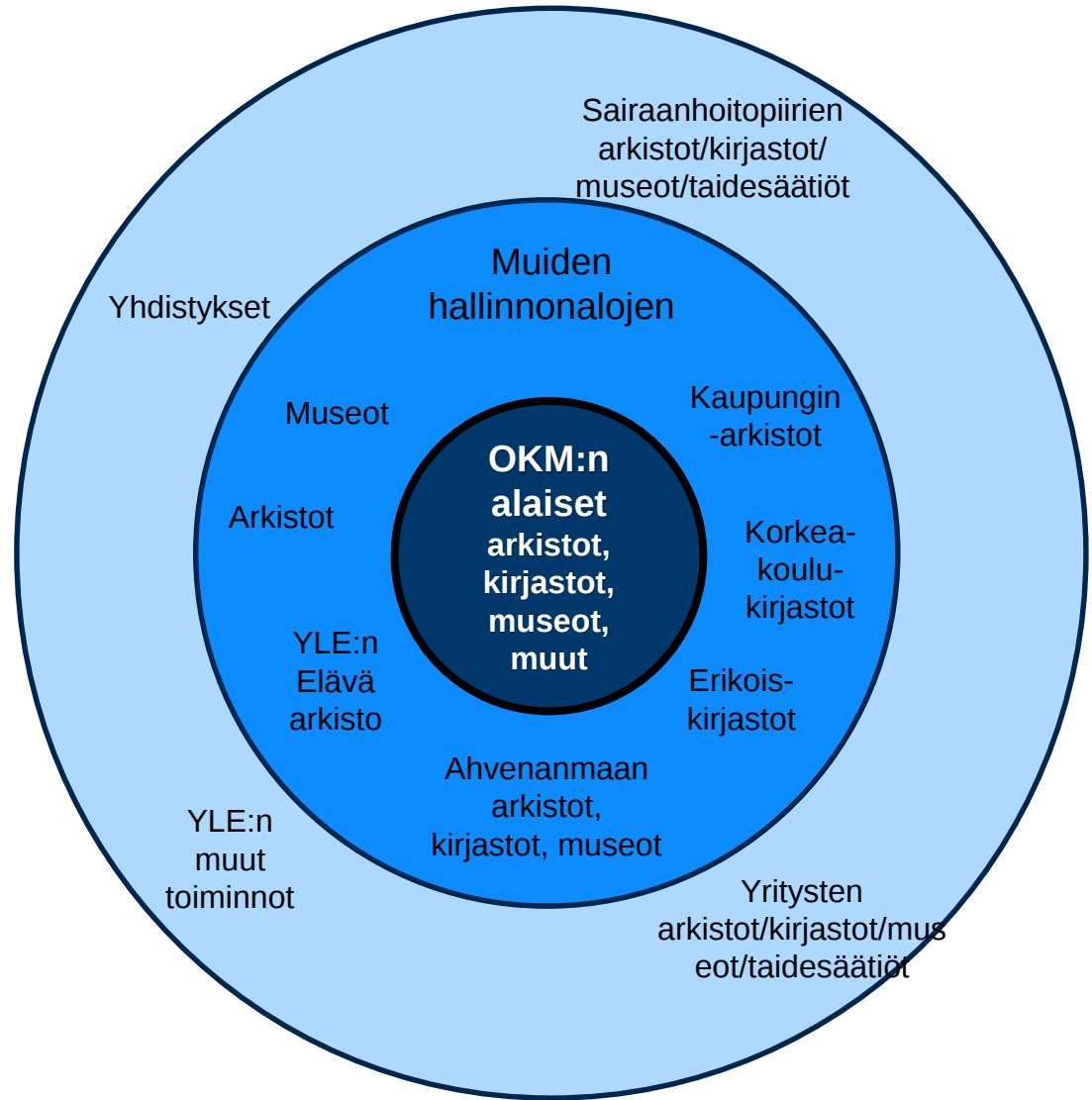
Sisältö

Miltä kuulostaa?

Bonus:
**OKM:n hallinnonalan ulkopuolisten
mukaantulo Finnaan**

Mukaantulo

- Miksi Finna?
- Mukaantulon edellytykset
 - Organisaatio
 - Aineistot ja järjestelmät
- Hinnoittelu: liittymismaksu + vuosimaksu + lisämaksu
- Vaiheistus →

Tekijä

Valmistusvuosi

Aikakausi

Alue

Kieli

Uutta Finnas

Tivoli Matti Sariolan
tivoli-aietta vuonna

Jet Star Nasinneulasta
kuvattuna

Korkkiruuvi vauhdissa

Tornadon vauhtia
Särkänniemessä

Tornadon vauhtia Särkänniemessä

Ari Andersin 6.6.2002

Tampereen museot (Siiri)

[Tietueeseen](#)

Kuvan käyttöoikeudet:

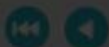
[Lisää](#)

Tornadon vauhtia
Särkänniemessä

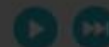
Tornadon vauhtia
Särkänniemessä

Tornadon vauhtia
Särkänniemessä

Vuoristorata vauhdissa
sadepilvien uhatessa

4 5 6 7 8 / 12

Tallenna haku

RSS-syöte

Lähetä haku sähköpostilla

karuselli

Koko tietokannasta

Tarke nnettu haku

Haku: karuselli

Särkänniemen karuselli

Marika Tamminen 5.1.2014

Tampereen museot (Siiri)

[Tietueeseen](#)

Kuvan käyttöoikeudet:

[Lisää](#)

Valmistusvuosi

Aikakausi

Alue

Taustalla Petsamonkadun alkupaahan taloja. Kuvan taakse on kirjoitettu Ruovesi, mutta se ei voi pitää paikkaansa.

Karuselli, taustalla voimalarakennus

Kuva

Kiitos!

heli.kautonen@helsinki.fi